

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta are de 2 ori: Mercurul si Dumineca, F6ta, candu concedu ajutoriale. — Pretului: pe 1 annu 10 fl., pe 1/2 3 fl., v. a. Tierti externe 12 fl. v. a. pe unu annu 2 1/2 galbani mon. austriacia.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacu's timbrala a 50 cr. de facare publicare.

Nr. 55.

Brasiovu 27 15 Iuliu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

La fondulu academiei romane de drepturi.

D. [proprietariu in Clusiu Gabriele Illyes, conformu delegatiunii sale din an. tr. de a contribui in favorea fondului academiei in obligatiuni urbane trans., 1000 fl., a si transmisu din aceea suma 500 fl. in un'a obligatiune ur. trans., cu aprobarea de a solvi si restulu.

Primăca generosulu domnu multimirile nostre, in numele sublimului scopu intentionatu.

Dela d. protopopu Mihailu Crisianu din Regina a primitu Redactiunea 5 fl. v. a. pentru fondulu academiei romane de drepturi.

Intocma dela d. Georgiu Maioru investitoriu primariu gr. cat. din Regina va contribuira colectata in suma de 13 fl. 50 cr. si anunitu:

Tit. domni Georgiu Crisianu capelanu gr. cat., Mihailu Orbanasiu advocatu, Georgiu Maioru, Nic. Harsianu inv. gr. cat. cata 1 fl. si cinera 2 fl. Din giuru d. Bas. Heru in Habicu, Avramu Vladu par. gr. cat. in Chihiriu de sus, Leone Lupu par. gr. cat. in Hodacu, Alexandru Terovoiu par. gr. cat. in Iernofaiu, Demetriu Lupu propr. in Hodacu, Basiliu Popa par. gr. cat. in Petelu's cate 1 fl.; Isidoru Lupu investitoriu in Hodacu 50 cr., Nestoru Suceava propr. in Ibanesti 1 fl. Suma: 13 fl. si 50 cr., cari s'au predatu la presied. despartimentului asc. alu Brasilovului rsm. d. Ioane Petricu spre transmitere la fondulu academiei.

Va fi binecventata de posteritate si denariulu vedelui, datu pentru academial!

Redactiunea.

Votulu separatu

alu dlui secret. ministeriale Ladisl. Vajda, ca membru comisiunii estime din conferinti nationale in Alb'a Iuliu in 27 Iuliu 1872.

(Urmare.)

Dér' mai este inca si unu altu motivu — dupa convingerea mea — forte ponderosu, care me abtienne de a primi fara modificare in form'a sa presentu proiectulu maioritati comisiunii.

Déca primivu numai baremu odatu, inse cu deluina atentiune si fara patima si sen-amagire mappa etnografica a Europei, astia unica privo e de ajuns, ca se ne convingemu, cumca atatu romanii, cati si maghiarii suntu dode natiuni relativmente micute, pucinu numerose, incungiarite de tote laterele de dode elemente straine gigantice, cari fi amenintu cu cutropire si inundare totale.

Prin urmare ratiionalmente nu putemu nega, ca, fiindu espuse amendoua la totu asemenea pericle, identitatea intereselor loru comune iudemma si pre maghiarii si pre romani, ca se puna odatala o parte julusia dusmanosa de pana acum, ce se nisucea a apropiu, a compland diferentiele existente, si se se ajute imprumutatu unli pre altii pre calea progresului si a consolidarei, ca astia intariduse, se fia in stare spre conservarea individualitati loru nationale, cu poteri unite a pune stavila

manutitoria in contra unei amenintatiorie a poporului celoru gigantice. Si totusi ce vedemu? Vedemu cam un asemenea manopera intre aceste dode natiuni; buna-ora precum ar fi aloru doi frati, cari ar avé a se defenda in contra unei cete intransigri, si in locu se dé spate, si se se apere cu poteri unite, ar incepe a se atacá si a se slabi unulu pre altulu?

A sositu tempulu supremu, ca in interesulu comunu alu acestoru popore se incete in fine continuarea acestei procederi funeste. — Continuarea-i mai departe, cu atatu mai pucinu s'ar poté motiva, fiinduca unu complanare multiamitiora a diferentieloru intre maghiarii si romani e realizabile fara trunchierea integritati statului si fara periclitarea existintiei, nici a nationale maghiare, — singuru suprematiu loru maestria ar suferi o scadere, nici decatu inse interesele vitale. In acestu statu pigolitu, in care ne a asediatu sortea, traumu diferite nationalitati langa olaita; — o convietuire de secluri numerose a staverite relatiuni intime, interese si legaturi strinse intre noi. A dori sinceru ca fiasce-care dintre aceste se se simitesea ferice si multiamite, la asta ne indemma atatu simtulu de dreptate, calu si respectulu la binele patriei comune. Dér' de si nu se nóte trage la indoiela, cumca tote aceste natiuni conciliatorié suntu legate reciprocamente de olaita, prin interese multifarie si forte momentose, totusi, dupa a mea' parere, intre tote aceste nu suntu alte dode natiuni, alu caroru interesu vitalu se le demande chiaru astia de neincunginaraveru si astia de imperativa alpirea si cea mai intima infratire sincera extra olaita, precum de imperativu o pretende o astfelu de legatura intima comunicea intereselor de conservare tocmu intre maghiarii si romani.

Ar fi deci unu ora binecventata de Ddieu, atatu pentru natiunea romana, catu si pentru cea maghiara, candu s'ar poté staveri tms complanare sincera si amicabile a diferentieloru internationali.

Nu potu intrá aici afundu intr'o tractare detalaiata a unor chestiuni astia de momentose, me restringu a amenti pre scurtu numai atata, ca prin midiolocirea unei impacuire escententatorié, onorifica cu romanii transilvaneni, maghiarii nu numai pre romanii din Ardele si ar castiga de amici sinceri, ci acesta impacuire, astia diondu, ar aduce cu sene si amicitia fratresca a romanilor din Ungaria, ar dobandi simpatia si sprijinirea tuturor romanilor din Austro-Ungaria, ba ar inlesni forte una cointelegere fratresca si cu consangeni nostri din Romania; si diu nu e posibil, ca maghiarii, — ei, cari reconose insusi, ca stau isolati pre pamentu, unu soltu fara rudenia in totu lumea larga — se fia intr'atata orbita de imensa trufu nationale, ca se nu intilega, cumca unu stare sprijinu puternicu nici decatu nu poté fi indiferente, si ca li ar fi unu castigu de mare insemnatu, déca in orientu Romania, ca unu stata vecinu de 5 milioane locuitori ar schimbá relatiunile sale de astadi in relatiuni amicabile cu ei.

Er' nóte romaniloru, unu poporu sfasiat politicescu in 3 imperia si ramasu indereptu (din vigeitietate trecutulu si parte chiaru si din vin'a nostra) in multe privintie, nóte, cari apartinemu — ce o dreptu — la mara ginte latina, in una rassa culta si cea mai numerosa in Europ'a,

dér' de 17 secli, de candu divulu Traianu a incalcatu cu asti cu stramosii nostri, suntuemu mai de totu uitati de aceste rudeni departate, si astia numai de cativa ani incoace incatava cunoscuti de ei, ca consangeni, fara se potemu inse conta pe ajutoriulu loru (aloru, cari nu simtinea inca necesitate imperativa nici a se interesá de noi) mai multu, ca: cunoscorea rudenitate nostre ne insufla óre-care securitate si taru morale, intrebue: óre nóte, cari impreuna cu maghiarii stamu ca dode insule in oceanulu imensu alu slavismului si germanismului, póte se ne fia indiferente una relatiune sincera, amicabile cu natiunea maghiara?

Noi nu suntuemu stata de orbita de tineresa amente la suferintiele amare, ca se nu reconoseamu, cumca (de si nu delata altii trebuie se asteptamu consangeni si dezvoltare individualitati nostre nationale, ci ast'a depinde in prim'a linia dela vitalitate si energia insasi a nostra, cu care ne vomu nesu a midiolocu ropedia nostra inaintare intelectualu, morale si materiale, crescerea junime nostre in sensu rationalu practicu, dér' totodatu si nationalu, si ne vomu silu cu poteri indiecte a ne apropia cu pasi repedi de gradulu civilizatiunii poporului celoru adeveratu culte), totusi nóte inca multu, forte multu ne ar' folosi, déca amu poté cu maghiarii realisa unu complanare buna a diferentieloru, si a staveri relatiuni adeveratu amicabile si benevolitorie între aceste dode popora chiamate si alt-cum prin identitatea intereselor de conservare, a se infrati cu astia sincera.

Specialmente noi romanii transilvaneni si ungureni, óre nu simtinea, ca e una necesitate suprema, ca se se schimbe relatiunile nostre cu maghiarii astia, incatu se numai suferi interesele nostre vitale, si se nu mai fimu siliti si in venitoriu a consumá tempulu si poterie nostre cele mai bune cu amaritorie si sterile feceri politice, ci delataturu pedecole, ce ne stau in calea dezvoltari nostre nationale, se potemu inainta si a ne intari cu recerut'a repediune? Si óre potemu trage la indoiela, ca déca ne ar' succede una atare impacuire sincera cu ungurii si s'ar inlocui relatiunea existenta Austro-Ungariei facia cu Romania cu relatiuni amicabile, in forte multu s'ar promová binele si consolidarea si a fratiloru nostri de dincolo de Carpati? Eu din parte-mi sum convinsu despre aceste, ba amu firma sperantia, ca rezultate fericele ale unu complanari fratresca a romaniloru cu ungurii li ar simti chiaru si bietii frati nostri din Bucovina, cari fiindu si mai tare espusi periculu absorbtiei totale de alte elemente, au cea mai suprema lipsa de una sprijinire faplica binevolitorie.

Necesitate una impacuiri este déra evidentu si nenegabile.

Baremu de amu avé mai multe somme, ca maghiarii inca o reconose acésta, pana ce inca nu e tardu nici pentru ei, nici pentru noi.

E in firea omenesca, ca se credemu liustoru cea ce volumu bucurosu a vedé realisatu, deci, de si nu nutrescu prea mare sperantia, dér' nici amu perdutu inca totu, ca va veni tempulu, candu nu vomu stá facia cu ei ca contrari politici.

Nu partea vatamata, ci cealalta are obligamentul de a intende antaniu man'a spre impacare.

Dela unguri asteptamu déra pasulu celu

de antani la acesta. Ei si in calea legislatiunii, ei (incatu — din alte respecte politice — una sau alta pe acesta cale nu ar fi realizabile) si in calea administratiunii au o suta de moduri, de a poté dovedi prin fapte, ca voiescu intr'adeveru binele si intarirea romanilor, si de a miudiciu prin aceste castigarea increderei natiunii nostre. Er' noúe ne obvne, cã se ne ferimu de totu, ce ar poté catu de puciuu compromite cauza nostra nationale, dér' totu asia se ne ferimu de a respinge man'a intensa si a pune pedeci sapertine in calea unei complanari a diferentiilor nostre subversante.

Eu dera si din aceste considerari nu tienu de consulta primirea proiectului de resolutiune ala maioritiei comisiunii fara modificatiune, pentruca priminduse acelu proiectu asia precum este formulatu, prin acesta — de si nu amu face chiaru de totu imposibile una apropiare, dér' e evidente, ca inde ab ovo, amu pune una grava impede-care prisosa*) in calea complanarii chiaru atuncu, candu maghiarii incepu a arata nece-se mane**), ca suntu mai dispu, decatu pana acum la una transactiune impaciatória, si pre candu (deca voru fi amendene partile negociatõrie printruse despre necesitatea imperativa si folosele forte insemnate ala unei inuvelii sincere si prin urmare fratii maghiari inca din acestu momentuosu punctu de vedere, nu inse pentru dobandirea unui avantaju momentanu, voru volu una pactare), dupa a mea parere modesta — precum amu si punctuatu incatara cu ocaziunile dietei clusiene in 1865 — nici decatu nu e absolutu imposibile a inlocui cele accentuate in proiectulu desu-memoratu ala maioritiei (de exempliu, nici legile respective din 1863) cu atari legi si institutiuni noua, cari — deca mai este potere vitale in noi — precum credu, ca nici nu lipsece — suntu in stare a asigura proa depicinu venitorulu natiunii romane, si a delaturã tôte pedecile din calea des-voltarii si intaririi natiunii nostre. — (II)

(Va urmã.)

Algerlei de deputati dietali in Braslovu.

Voitares la una a decursu in zilele de 21, 22, 23 Iuliu in cea mai buna ordine. Facis cu nedreptate si ilegalitate comise de comitetulu centralu cu alegatori romani se credea, ca in Braslovu se voru ivi scene mai sangerose, decatu in oricare ceru de alegere in Ungaria si Transilvania; dovada despre acesta este, ca tóta garnisõn'a militaria din loca a fostu consignata, si fiecare soldatu era previedutu cu 60 de focuri. Inse ondre natiunilor infratite si bravilor conducatori si ei, ca nu s'a ivitu nici celu mai micu escosu, ca-ce dupa ce partii romanilor, maghiarilor si a unui numeru insemnatu de germani, a protestatu in modu solemn in contra ilegalitatilor, si s'a declarat, ca din asta cauza nu pôte lua parte la alegere, a acestia s'au abtenuu in fapta dela uras, lasandu si sasi, se-si jõe mendrele asis cum a fostu ei intravisti in decursu de 600 de ani, adica de candu au infundiatu ei imperatiu sascescu in pământulu strabunilor nostri — negenati, neturburati.

Uneltirile si inuindiarile, care le au intrabu-tiatu sasi de dõne luni încõce, pentru cã se seduca pe õmenii nostri, au fostu cu deosebire in decur-

*) Prisosa, pentruca aici fara predeara vrenuni dreptu s'ar pôte liisiora, incungiora. —
**) Ei dera acesta o facu ei mai multu in interesu. Bine, dér' ce se face in politica fara interesu? Si õre este vreu inuvelia mai statornica, decatu aceea care se bazeza pe interesulu identicu si comanu ala ambelor parti negociatõrie? Succedã o complanare — ce se dè banulu Ddieu ce se succedã — e bine, — era de nu, (asta ar fi, ce e dreptu unu rezultatu destalu de tristu) ce vomu perde a fi facutu prob'a? Amu sta totu a-colo, unde stamtu acum; numai ca amu fi mai seraci cu o sperantia frumoã. — L. V.

sulu costora trei zile aplicate in gradu pre incor-dat. Inse indiesiertu, romanulu a respicnu cu demunitate ori-ce oferta i s'a facutu din partea sirtu andacelu teuton — oferte de 50 fl. si felia de felu de promisiuni, si deca acestea nu ajutau, chiaru intimidari, terorizari n'au adatu ecou in a-nima cea nobila a romanulu, care este cu multu mai conscientõs, decatu cum crede falniculu amargioru.

Partea cea mai mare a poporatiunii nostre, intre care romanii par excellente, e plina de amaratã din cauza s'partatului arbitriu ala sascenilor, ca-ci acestia fara consideratiune de dreptu si dreptate au stersu din consecutiunea alegatorilor mai multa de 700 de romani, pe cari la conscriere ei in-si si ei acceptasera cã alegatori, si — cari parte mare au case in pretiu de 1000 fl., di: una mila florini, si acesta fapta mai multu decatu neumana a ratamatu profunda ambitiunea romanulu, care multu, pucinu catu are, e munda pe a-verse sa, ca este avare positiva, in vreme ce sasi mai totu cu micu cu mare, platescu chiria pe casele loro proprii, fiindu acestes ipotocate pe banci si alte institutie de creditu; si cu tôte acestea romanulu i se contestã dreptulu politicu, numinduse censoriu, pe candu sasilu, care deca ar puté, si maselle si le ar' putede, trece de „bogatu putredu“; — da putredu, dér' in sensulu celu adeveratulu au cuvintulu.

Una ne prinde mirare, pentru ce ii protegeã guvernulu atatu de multu, incatu din 600 de re-curse, previedute partea cea mai mare cu documente legalisate de judecatoriile competente, a resolutu aba 9—10 in favorulu recurentilor? Ore se fia regimulu depicinu inuovitu cu programulu dela Mediasiu? —

Aceste intrebari, si multe de categoria acestora tormentose astadi capele mai multoru barbati din sinulu natiunii nostre si astiepa cu curiositate se vedã si se auda parerea adunarei legisla-tive.

Romanii, maghiarii si germanii infratiti, convinsi, ca de asta-data victoriu a morala la alegoriele acestea este pe partea loro, voru cere la timpul su anularea acestei alegeri, dupa cum au si protestatu in contra ilegalitatii ei si spera, ca dieta va lua interesantele acte ale acestei alegeri la o examinare meritoriã si va recunõce, ca deputatii alesi la Braslovu suntu numai repre-sentantii sasiloru, era nu reprezentantii tuturor locuitorilor; sãu vorbindu cu datele statistice, de-putatii sasesci representa numai 23.000 de su-flete, era 73.000 de suflete sansu deputatu in dieta pentru period'a an. 1872—5. —

Dr. Popu.

Cine este nebunu de legatu?

Este in Clusiu un diariu ungurescu anume „Kolzsvári-Közöny“ (Monitoriulu din Clusiu), care-le de sieptespedice ani de candu trãiesce, la tôte ocaziunile si in tôte timpurile combate si in-grecesce totu ce este romanescu, cu una ura si cu un fanatismu, carui asemenea vei afla numai intre poporale semi-selbatice. Dera același „Kolzsvári Közöny“ sub redactiunea de acum se in-troduce pe sine, sãu cum se dice pe romanescu, — si eia de capu; la cea mai mica manifestatiune de vitiã nationale romana la spaca spasmiru, carcei, cade in deliriu, vorbesce intr'aluzura, numesce nebuni de legatu, sãu demni de temnitã si de furci pe toti romanii, cari nu vollescu a-si vende sangele loro, cati nu se renega, cati nu se inchina la idoli. N'ar crede cineva catu spiritulu de tirãnia predomina in acelu diariu. Mai decurõdu „K. K.“ afla, ca Baritu inca ar fi matoru pentru casa ne-boniloru, era ocaziunea o iè dela nicea articii scrisi in Gazeta de ori-cine astulu, numai nu de B. Inse lui „K. K.“ inca i a casinatã a face respon-sibile pe B. de ori-ce se publica in Gazeta, inca si atuncu, candu acesta e dusa din tãra cu lumile intragi.

Dela unu tempu încõce „K. K.“ s'a incãieratu si de vechii sei confederati de sasi, era in dilele

din urma urgiã dintre demni ajunã asa departe, incatu „K. Zig.“ din 22 Iuliu s. c. afla, ca bar-batii dela „Kol. Kozl.“ scriu si vorbescu inbema cã cei ce se afa inchisi in casa nebuniloru — Asia dera cine este nebunu de legatu? —

Una bravura nationale!

„Societate teatrale a studentilor romani din Clusiu, va arangia in Gherla 4 reprezentatiuni. Joi la 25 Iuliu va joca prima reprezentatiune. Scopulu ei este a-joca in folosulu fondulu „Academiei romane de drepturi“. Din Gherla va pleca in partia Chiãrului si in tôte partile locuite de romani, unde va fi poftita!“

Acosta ni le impartesicele D. V. Filipu dilantulu, cu data Clusiu 22 Iuliu 1872.

Junimea romana are tóta vofiã dér' diu si obligatiunea cea mai sacra a percurge si a impintina tôte anghururile romanice cu tôte miudicõle indemnulu, dintre cari celu mai potericu e discursulu reproducu alu marelu Bãrnãtã, publicatu de atate ori prin Gazeta spre acestu scopu, impostrandu si dovedindu romanilor avuti si pauperi, ca fara una universitate nationale romana si inalte de tôte fara academia de drepturi in limba romana e prestu tóta potenta õmenseã, cã limba romana se devina vreedata dõmnã prestu natiunii romane se devina vreedata dõmnã prestu sãrtesa sa, cã se pãta si a porta grigã caldõrã si a fidele pentru inaintarea si inaltarea prosperitatii poporulu romanu, cum pãta celealte natiuni de ferticã poporulu loro, cari fara asemenea institutie, in limba sã redicãte si sustienute multu si din sudõrea romanulu, nu s'ar pãtu lepã cu atata ne-negretu pentru predomine si pentru subjugarea nõstra de nou si mai fatala, prin nevencibiliã arma strã de nou si mai fatala, prin inensuã crescerea nationale, conscientiã de sine si de institutiile loro nationale. — Se pelerinãu dér' pana la marginele pământulu, se miscãmu si petrele intre noi si in tôte vitiã latina, cã se-si confere si ei oboliu de frãte spre a ne pãtu libera, a ne scõte din jugulu, din solãvia, ce ne amenintã pe eternitate din lipsã unei universitati in limba nõstra nationale. Acosta este problema, a carei resõlvire ni o cere vitiã si existentiã nõstra nationale, acesta se ne unesca sacrificiale, se ne nutresca sperantiele, ce ne inmutiesca fortiele, obitluendua constantiã spre a nu remite, a nu descepe nici odãta, ca in sem-nulu acesta, e scrisu in cartea eternitatii, vomu devingã tôte capritiele sortii. Aici se-si dovedesca si junimea nõstra nobilitã simtimentelor si cura-giulu activitatii, ca campu mai largu, mai nobile si mai liberu abia i se pãte deschide pentru emulatiune in vitiã. Deci in vacanta la pelerinagiu pana la marginele pământulu spre scopulu acesta!

Pentru totu romanulu si ai cu deosebire pentru junimea romana acesta va fi: una bravura nationale de inuindintã si rezultatele cele mai salutari! —

Carl suntu cei de antalu barbati romani?

ne spune urmatoriulu actu istoricu, care in originalu se afa la deregatoriile comneloru romane din scãunulu Sibiuului, si ala carui testu din ce-ruentu in cuventu e urmatoriulu: „Am 1871“

„Onorabila comunitate!“

Inteligentiã nõstrã!) a concludu adã, cã toti romanii nostri alegatori din cetate si scãunu se a-legã 2 deputati dietali romani, cu tôte poteriile loro, cã se arstãmu lumii, ca nu numai sasi, dér' si romanii trãiescu in acestu municipiu, si-si con-senscu natiunea si drepturile loro.

Deci suntu rugati, cã pro Demineã in 30 Iuliu se aducei pe toti alegatori comunei drã-stre, dimpreuna cu steaguri nationale, ce le vei avea si alti romani, cari se asiste la serbãtorã asta nationale.

Alegatori si toti romanii se se adune pana la 9 ore la beserica nõstrã din Josefstadt (Panovicu) de unde voru porni cu musica, aducundu vivatã la cei de antalu barbati romani si la candidatii romani dd. Pavelu Dunca si Dr. Ioãne

*) Se vedã ca numai modestiã a optriu pe submãntãlã vice-presedinte de a incepe cu: „Noi din m'astã vici...“
!) Care? Dõra a subserisulu v-pres. N. I. I. I.
?) Ca-çi smira'si si tamã'si au estu din moda; apoi suru dela Ddieu etc.

Borcia, și cauză Seliste și Talmaci — pană) la locul de votare.

Dacă cumva vre unii alegatori nu ar putea veni Duminea, apoi se vine Vineri în 23 Iunie și se se însușine la d. Dr. Ioane Borcia, că se capete biletele de votare.

Stăți cu tot pentru cauză națională, stăți pentru drepturile romanilor din fondul regiu și a școlilor Talmaci și Seliste.

Comitetul național.

Dr. Ioane Borcia m/p., v-pres.*

De langa Cibinlu 16 Iuliu 1872.

Domnule Redactor!

În 14 Iunie a. c. s'a ținut adunarea gen. cercușă a despăc. cerc. alu Asoc. III. din Sibiu în comună română Resinari. La această adunare, afară de mulți bravi resinari și mai participat și un număr de inteligenți din Sibiu, reprezentanți comunelor: Seliste, Boffi, Porces și Orlatu s. a.

S'a ținut două ședințe, un'a înainte de ameli și altă după ameli. S'a pertractat următoarele obiecte: s'a adus la cunoștință adunării cerc., cumcă d. cons. gab. E. Macelar, și a dat demisiunea din postul de președinte resp. directoriu al sub-comitetului, deci adunarea exprima cea mai profunză mulțumire d-lui Macelar pentru conducerea inteligență a afacerilor sub-comit. și totu odată alege de președinte resp. directoriu pre d. protop. L. Popescu; er' în locul domnului protop. Popescu că fostu membru al sub-comit., și ales de membru același, Demetriu Munteanu cancelar la tribun. reg. din Sibiu. Se raportă despre activitatea sub-comit. de la adunarea cerc. din Noiembrie an. tr. până la această adunare și raportu se ie spre șcientia. Se censură școalele sub-comit. și aflându-se în ordine, se aproba. Se emite comisiune pentru înscrierea doritorilor de a se face membri Asoc. D. cons. alicu și v-presied. alu Asoc. Iacobu Bologna, luandu caverntulu, arata în termiții cel mai calduros sublimulu scopu alu Asoc., salutariale și încrederele fructe aduce în interesulu culturii și progresulu din parte acestei Asoc. dela urdirea sa până în prezente, și provoca per cel de față a sprijini cu totu zelulu acestu institutu salutaru. În asemenea înțelegere, în interesulu cauză, mai vorbescu și dd. Macelar, Romanu și Stezaru s. a.

Făcându-se înscrierea membrilor, din raportu respective comisiuni se constată un rezultat imbuccurator; și anume: se înscriseră 2 membri fondatori, 4 membri ordinari pentru totdeună, 16 membri cu tasse anuale de 5 fl., 36 membri ajutatori și despăc. Sumă totală încușă cu astă ocaziune face 1017 fl. 10 cr. o sumă considerabilă alicu, și se speră, că latându-se în poporu convicțiunea și capacitatea despre importanțulu scopu alu Asoc. rezultatele per viitoru vor fi și mai imbuccuratorie.

Cu astă ocaziune avemu bucuria a puneră între membrii fondatori: a) Comuna Resinari, și b) pre d. propriet. în Resinari Iacobu Ciuciannu făcure a calu 200 fl. v. a.

Între membrii ord. pentru totdeună p. re d. Bucuru Civeanu proprietariu în Resinari cu 140 fl., pre d. Ilarianu Mutlu Urechia licențiatu în dreptu și notaricu com. în Resinari cu 100 fl., pre d. Bucuru A. Danucsin proprietariu în Resinari cu 100 fl. și pre d. Oprea Bursa proprietariu în Seliste cu 100 fl.

Membru sub-comit., conduși de d. v-presied. alu Asoc. Iacobu Bologna, și exprimă susu numitoru ofertori, reconșcientia s'a mergendu la cașele proprie ale respectivilor.

În fine se deșpse locul adunare cerc. vitorie la Saadu pre Duminea a antia după S. Petru, adica în 14 Iuliu (29 Iunie) 1873.

Declarațiune.

Noi subscriși locuitori și proprietari de pământ din districtulu Nasaudulu, investiti cu dreptulu de a poté alege deputati la dietă conclamata per 1-a Septembrie 1872 la Pestă pentru ciclulu dela 1872—1875 inclusiv, declaram prin această serbatoare în fața comisiunei calogătoare de votu adunose per astăzi în 15 Iuliu 1872 în opi-

nițulu Nasaudu la alegerea de deputati dietali, — cumca folosindu-ne de dreptulu, carele ni lu dă vitoru adevăratu constituționalu, de si nu ne amu a dă în pusețiune de a ne poté exercită dreptulu nostru de alege și nici nu amu volé se alegem deputatu la dietă din Pestă pentru ciclulu dela 1872—1875 din motivele aduse inca în declarațiunea data în 24 Martiu 1869 subscrisă de 273 alegatori din comunele districtulu alegatoriu

Nasudu, punct: 1, 2, 3 și 4*) — cum si din motivulu stors din experiență temporela dela anulu 1869—1872 că pre calea de pana acum a legislațiunei din ciclulu trecut nu s'a satisfăcutu de loc justoloru pretenșiuni ale națiunei române din Transilvania, cum documenteza per deplinu totu pasul romanilor din Transilvania mai decorendu facti (vedi actele adunării dela Albă Iulia, Sibiu etc.) . . . totuși, — conduși de credință a cea necelată pana acum a națiunei române din Transilvania, documentata totdeună's caștra angustă casa domnitoria aburgio-olaringică și inaltulu tronul ala Maiestatei Sale ces. și reg. apostolic și marele principu ala Transilviei Franciscu Iosif I. — conduși de dorulu purescu din animă sincera că cea credință atatu de firma pana acum, se nu și perdia per venitoru poterea sa din miiduloce națiunei române — ci din contra, că și per calea constituțională satisfăcându justoloru pretenșiuni ale națiunei române din Transilvania, se nu se de nici candu ocaziune de a se clatină, —

conduși mai încolo de acea firmă persvasiune, cumcă inaltulu regim ungu. din Pestă ala Maiestatei Sale va deschide inusu catu de curesdu calea națiunei române din Transilvania pentru de a-si poté descoperi de nou dorurile sale în unu congresu generale alu romanilor din Transilvania compus de romanii din tote partilele — de a arată calea de impacatiune a justoloru sale pretenșiuni atatu făcu cu interesulu statulu întregu, catu și cu alu nobilulu națiunii maghiare, cu destie carei națiuni suntu de natura ceșu legale și

*) Punctele suna astia:

1. Pre langa tote ascurările dela inaltulu tronulu și dela înaltimea regimulu, cumcă uniunea Ardelulu cu Ungaria nu se va face fara favorabile națiunei române din Ardelu, și fara de a se ascura interesele speciali, cele periclitate ale națiunilor Ardelulu, totuși autonomia Ardelulu și amenințata cu nimicire totală și cu ea periclitată și susțineria terenulu legalu, per care se se potă desvolta națiunea română din Ardelu că atare după clarificarea, cel a datu a totu potință divină, candu a destinaț că se existe și se se destinga de alte națiuni din patria prin calitatile sale naturali, fizice și spirituale.

2. Pre temelulu legii de uniune și anume a articulu 43 de lege alu dietei din Pestă dela an. 1868 s'a reclamatu în vitoru legea de alegere cuprinsa în articulu 2 alu dietei feudale ardelenă din 1848, care s'a făcutu fara învoirea și fara confăpturii națiunei române, una lege din cele mai nedrepte remasa de trista memoria din seculu întunecatulu, pentru ca dă dreptu tuturor decaditorulu în avere și în moralitate pana la celu din urma dileria și cerșitoria, numai deca -și poté deduce originea dela parinti cu dreptu de nobilitate, fara nici unu meritu pentru buna starea spirituale și materiale a țerei, er' pentru ceialaltu alegatori determina unu censu cu multu mai mare decatu chiaru în vecină Ungaria, despre care se dice cu atai' ostentatiune, că a sora dréptu cu Ardelulu.

3. Pre langa acestea suntu stersu cu o trăsura de până legile dietei din Sibiu și anume: I articulu alu legeli din 1863 pentru inarticularea națiunei române din Ardelu în virtutea caruia și națiunii române i cră datu unu terenu de desroltare și o pusețiune demna de temporele moderne cele statu de lăminate, și în locul ei se aduse articulu de lege 44 alu dietei din Pestă 1868, care e unu pasu retrogradu în desroltare de sine și în vitoru a poporeloru, ca-ci amenințata elementulu romanu cu totale absorbire în celu maghiaru, bă negă cu totulu existință a națiunei române din Ardelu.

4. Tote întocmirile de astăzi ale țerei suntu mai multu unele miiduloce de exploatarea averei și a poterei romanilor din Ardelu spre imbuccatariu institutelor straine de înaintarea atorei pe campulu culturii și alu bunu stări materiale și spirituale fara că națiunei române din Ardelu că atare se fi fă asemnata partea sa în proporțiune contribuitorulu sale de avere și de sange per altariu patriei. —

destinele națiunei române din Transilvania și Ungaria, cum și a celorlalte națiuni.

Voidu a dă din singulu nostru unu conșcientiale de alu nostru, carele se cunoșca mai de a-prépe dorurile și impregiarile și doritiunile națiunei române din Transilvania și în specie a subșeriloru alegatori, — și a dă totu concursulu pentru de a se poté face per base solide și durabile dorita impacare a justoloru ei pretenșiuni, cu celea ale statulu și națiunii maghiare, și celorlalte națiuni din patria —

se amu determinatu a alege de deputatu alu nostru unu individuu romanu, de coloru naționalu cu condițiune, că se conține în respectori pentru conștientiamă catu mai curesdu a congresulu naționalu generale alu tuturor romanilor din Transilvania de ale carui concluse valide apoi va sté de a se ținé mai departe.

Nasudu în 15 Iuliu 1872.

Alegatorii:

Dr. Ioane M. Lazaru, plenipotentiulu fondulu școl. romanescu gr. cat. din opidulu Nasudu. Teodoru Ionascu în numele curiulu gr. cat. din Nasudu. Ioane Runcanu, plenipotentiulu comunei Rebrisloră. Ioane Lazaru. Ioane Pavele. Ioane Nati prin Pavela. Macedonu Grigorita. Ioane Filimonu din Gaoreni. Gregoriu Bobolu. Iacobu Fingar. Tôderu Timoc. Andreu Lopa-Vlasiu. Andreu Bojoru. Petru Verticu. Eugeniu Borocelu. Gabriele Corbu. Isidoru Hoștia. Ioane Iftene. Basiliu Verticu. Alexiu Balbuce. Vartolomeu Bancelutu. Gabriele Copu. Pia Varga. Spiridonu Feti. Petru Dimbu. Ștefanu Acluu. Ștefanu N. Neșele. Conradu Neșele. Ioane Rosu a. comunei Rebră's m. Gavriele Bobolu din comuna Zăgră. Greg. Muresianu aleg. Ioane Catona plenip. Leone Cosbuc plenip. Vasiliu Muresianu. Ștefanu Bacilla. Bas. Șilodea. Ioane Copu. Ioane Cosma. Ioschinu Muresianu. Ioane Constanțu. Lariionu Martu aleg. Rum. Vasiliu Popu. Ioane Filimonu din Gaoreni.

UNGARIA. Rezultatele, ce le lasara după șene corupțiunile și ne mai auditele încordări de a se întrece per șene cu întregile și periferiile șpasmului șiretici, se vedu astăzi în cele mai umilitore pareri și spresuni, cu cari se regalăză și caracteriză între șene partide de maghiare.

Kossuth respingundu mandatulu de deputatu alușu, dice: „Sistemulu dominantu faurescu numai reacțiune, candu acestu, ca va reforme, elu împucinat în parte autonomi institutiuniloru norește, a făcutu caricatura de omnipotentiă din responsabilitate ministeriale; din forma regimulu parlamentariu a făuritu o mască pentru absolutismu, care tote le poté, ca lu coopere majoritatiē dietei din interese de partia. În administratiune a redicatu corupțiunea la sistem și cu această a inveninatu în mesura infroscăta moralitate a națiunii, gramadindu mafia aprindătoriă, care mai în fine cu una rebelu socialu internu va complica unu atacu eventualu din afara. . . . Candu voru intra crisele europene, cari voru vene de securu, ne va arunca acestu sistem cu șervitiulu intereseloru straine în astfelu de confusii și nenorodri, cari espunu la cele mai mari pericle sustare mai de parte a patriei norește.” Asta o dice Kossuth, că opoșitionalu.

Că deakistu inșe tota cam astia vorbi și Geodeon Tanárki, secretariu de stat în min. de instruciune, în raportulu datu la oreștiani că fostu deputatu, numai elu vorbese această contra opoșitionalu, dicundu: „Mie, care cunoscu personalitiile și stabilitiunile norește, mi se pare, că cum ne amu afia la începutulu prapastiei, și ca urmările necesare ale direcțiunei eronate, în care multu cu turbare fanatică se precipita mai departe, nu voru lipsi a se infăcioșia.” Acei aici și din partea guvernamentale și din cea opoșitionalu predicările casandrice, ca prapastii amenință și dintr'o parte și din alta, și pentru prapastia oșmenii trebuie se veghiăze și se armeze cu pareră a cercumpetiunei de a șcapa de loviturile ei. —

„Hon” în Nr. 163 publică o declarațiune, în care pe partiă dréptu din Vesprimu o numesce Zsiványhad (banda de lotri, hoti) și pe conducă-

*) Dera act și de act înainte cu se face cu acesti domni și cauze! — apoi Branulu l'ati papat!

